

Beslutningsforslag nr. B 128. Fremsat den 28. marts 2003 af Villy Søvndal (SF), Margrete Auken (SF), Aage Frandsen (SF), Jørn Jespersen (SF) og Holger K. Nielsen (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om fremtidig humanitær bistand finansieret ved gradvis nedlæggelse af hjemmeværnet

Folketinget pålægger regeringen

- at etablere det fornødne lovgrundlag til sikring af, at den humanitære hjælp samt bidrag til genopbygning af Irak gennem 300 mio. kr. finansieres ved midler fra hjemmeværnet,
- at der i forlængelse heraf sker en gradvis afvikling af hjemmeværnet over de næste 2 år, og
- at besparelsen på hjemmeværnet på ca. 700 mio. kr. årligt fremover øremærkes til humanitære og genopbyggende formål.

Bemærkninger til forslaget

Baggrunden for beslutningsforslaget er, at regeringen foreløbig har afsat 300 mio. kr. til genopbygning af Irak. Regeringens forslag lægger op til at hente pengene fra Ulandsrammen. Regeringen har afvist kritikken af denne disposition og hævder, at de 300 mio. kr. ikke kommer til at få betydning for f.eks. sultofre i Afrika, men hentes fra en pulje afsat til »ekstraordinære indsatser«.

Efter SF's opfattelse er det helt uforsvarligt at fjerne pengene fra katastrofepuljen og tage pengene fra en pulje til at afhjælpe umiddelbar nød, der desværre er et voksende behov for. Men også i lyset af Irakkrigens funktion som spydspids i implementeringen af en ny sikkerhedspolitisk doktrin om »pre-emptive strikes«, dvs. »forebyggende angreb«, bliver al tale om »puljer til ekstraordinære indsatser« imidlertid absurd. Hvis alle verdens diktatorer skal fjernes militært, vil behovet for humanitær og genopbyggende hjælp forøges dramatisk. Samtidig vil f.eks. vejr- og miljømæssige forhold stadig skabe regionale sultkatastrofer, og regeringens udspil er derfor ikke langsigtet nok.

I realiteten vil midler afsat til ekstraordinære indsatser, f.eks. på grund af uforudsete sultkatastrofer, som tilflyder genopbygningen efter vestlige aggressionskrige uvægerlig føre til, at sultofre betaler med deres liv for genopbygning og humanitær indsats i f.eks. Irak.

Forslagsstillerne er derfor optaget af som minimum at sikre en mere langsigtet prioritering af de fremtidige danske bidrag til humanitære og genopbyggende indsatser.

SF foreslår derfor, at hjælpen til Irak hentes fra hjemmeværnet. I første omgang ønsker SF en besparelse på hjemmeværnet på 300 mio. kr. i indeværende år, som ubeskåret skal gå til nødhjælp og genopbygning i Irak. Derefter ønsker forslagsstillerne en afvikling af hjemmeværnet over de kommende 2 år.

De samlet set ca. 700 mio. kr., som hjemmeværnet i dag koster, bør i lyset af det fremtidige sikkerhedspolitiske billede, som Irakkrigen tegner, øremærkes til humanitære og genopbyggende formål. Det er forventeligt, at Danmark med den nye sikkerhedspolitiske

doktrin også i fremtiden vil blive kastet i krig af regeringen.

Hjemmeværnet har gennem de seneste måneder været genstand for fornyet kritik og opmærksomhed. Den folkelige modstand er betydelig, og der tegner sig ifølge flere dagblade et flertal i Folketinget for nedlæggelsen.

SF ser derfor ingen grund til at udsætte beslutningen om nedlæggelse af hjemmeværnet.

For i lyset af de trusler og forsvars- og sikkerhedspolitiske udfordringer, som Danmark står over for, er der efter forslagsstillerne vurdering ikke fremover brug for løsning af de opgaver, som hjemmeværnet traditionelt har skullet varetage.

Terror er ikke noget nyt fænomen. I det 19. århundrede foretog anarkistiske og nihilistiske grupper aktioner, som i dag ville blive benævnt terrorisme. Op gennem det 20. århundrede har alle dele af verden fra tid til anden været genstand for terrorvirksomhed. Sri Lanka har haft terror i form af f.eks. De Tamilske Tigre, Indien og Pakistan har fortsat ekstreme religiøse gruppers terroristiske virksomhed, Nepal har maoistiske gruppers terror; USA har haft WTC-bombningen, Oklahombombningen fra yderliggående højreradikale militsmedlemmer, Ku Klux Klans århundredlange terror mod især den afroamerikanske befolkningsgruppe samt naturligvis den 11. september; Europa har haft terrororganisationer som Baader-Meinhof-bevægelsen, Rote Armee Fraktion, IRA, ETA m.v.

Men lige dele teknologisk udvikling, grusom opfindsomhed og større globale spændinger og modsætningsforhold har skærpet og udvidet terrortruslen.

Siden den 11. septembers ulykkelige begivenheder i USA og terrorvirksomhedens på samme tid meget konkrete og meget symbolske fremtræden er det i stigende grad blevet klart, at nationalt og konventionelt forsvar er utidssvarende og utilstrækkeligt. Den 11. september har tydeliggjort, at de sikkerhedspolitiske udfordringer kun i ringe grad vil omfatte konventionel krig i de vestlige lande. Terror vil derimod efter alt at dømme være langt den største potentielle trussel fra

lande uden for de eksisterende internationale alliancer og fra ekstreme politiske og/eller religiøse grupper.

Den forsvarspolitiske indsats fremover – herunder økonomisk – bør derfor prioriteres langt skarpere. Det handler således om, at hjemmeværnet aldrig med våben i hånd vil være i stand til at foregribe eller besvare terrorhandlinger. Kaprede civile fly, bomber i metronen, biologiske eller kemiske masseødelæggelsesvåben i juletravlheden m.v. vil aldrig fyldestgørende kunne forebygges eller modsvares af hjemmeværnet.

Det globale paradoks, at verden på den ene side er tættere forbundet, mere oplyst og mere afhængig gennem økonomi og handel samt ikke mindst nyhedsstrømme og på den anden side er udsat for en stadig større polarisering mellem rig og fattig, har gjort det, der er blevet kaldt »den fattige mands atomvåben«, til en langt større trussel end tidligere.

Derfor ønsker forslagsstillerne den foreslåede udfasning af et helt utidssvarende hjemmeværn, fordi

- hjemmeværnet ikke på nogen tænkelig måde kan udgøre et passende modtræk til den sikkerhedspolitiske trussel,
- hjemmeværnet ikke vil spille nogen rolle i en ny sikkerhedspolitisk doktrin om forebyggende angreb,
- hjemmeværnet koster 700 mio. kr. årligt uden på mindste måde at være rustet til terrortruslen,
- våben i private hjem desuden alt for ofte har givet anledning til vådeskud, drab m.v.,
- rekrutteringen og dermed adgangen til våben og ammunition via hjemmeværnet er alt for lemfældig,
- en stor del af værnets våben ligger i hjem, hvor besidderen reelt næppe ville kunne udgøre noget værn i tilfælde af en – højst utænkelig – konventionel

krig på dansk jord. I øvrigt er varslingsperioden i påkommende fald meget lang som påvist af forsvarskommissionen.

Den 11. september og hele den efterfølgende debat om fundamentalismens, nihilismens og terrorismens årsager har tydeliggjort, hvad SF længe har påpeget, nemlig behovet for en helhedstænkning af sikkerhedspolitikken. Sikkerhedspolitik kan dels på grund af terrortruslens særlige karakter og dels på grund af den nye sikkerhedspolitiske doktrin om forebyggende angreb ikke længere operere inden for en snæver forståelsesramme af militært udstyr, ny teknologi m.v., men må i stigende grad målrette indsatsen mod på den ene side et bedre efterretningsvæsen nationalt og internationalt og på den anden side en styrkelse af en langsigtet og bæredygtig sikkerhedspolitik. Samtænkningen af både globale og lokale forhold, herunder politisk, økonomisk, miljømæssigt og socialt, er uomgængelig for at foregribe de vilkår, der skaber menneskelig afmagt, håbløshed og ufattelige afsavn og ultimativt danner grobund for fundamentalisme og terrorisme.

Det er afslutningsvis magtpåliggende for forslagsstillerne, at udfasningen af våben og materiel fra hjemmeværnet lever op til alle internationale forpligtelser, og at våben og krigsmateriel således ikke videresælges, hverken til civilt brug eller til krigsførende nationer eller regioner med høj grad af ustabilitet.

Forslagsstillerne finder således, at nedlæggelse af hjemmeværnet er det eneste passende svar på den sikkerhedspolitiske trussel, og at nedlæggelsen giver anledning til delvis at imødekomme et langt mere tvungne sikkerhedspolitisk behov, nemlig behovet for nødhjælp og genopbygning efter såkaldt forebyggende krige under den nye sikkerhedspolitiske doktrin.

Skriftlig fremsættelse

Villy Søvnald (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om fremtidig humanitær bistand finansieret ved gradvis nedlæggelse af hjemmeværnet.

(Beslutningsforslag nr. B 128).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.